

Förtydligande till förändringar i Regelverk ortodonti beslutade i Hälso -och sjukvårdsnämnden för barn och unga 0-19 år

Gällande år 2025

Beslutas 2025-04-03

Förtydligande till förändringar i Regelverk ortodonti för barn och unga 0–19 år gällande år 2025

Nedan följer ett förtydligande till Regelverk ortodonti 2025 för barn och unga 0 – 19 år av Uppdragsgivaren beslutade förändringar Hälso- och sjukvårdsnämnden 2025-xx-xx. Dokumentet Regelverk ortodonti 2025, för barn- och unga vuxna 0 – 19 år bör läsas i sin helhet för att de beslutade förändringarna ska kunna förstås. Redaktionella förändringar tydliggörs inte i förtydligandet.

2024	2025	Kommentar
1 Allmänt om ortodonti i Region Skåne Regelverket för ortodonti är ett styrande dokument avseende allmän och specialiserad ortodonti för barn och unga vuxna 0–23 år och är ett komplement till förfrågningsunderlagen för allmän och specialiserad tandvård för barn och unga vuxna 0–23 år. Region Skåne har det yttersta ansvaret för barn och unga vuxna 0–23 år som är folkbokförda i Skåne, asylsökande och papperslösa. Den kostnadsfria tandvården för barn och unga vuxna gäller till och med det	1 Allmänt om ortodonti i Region Skåne Detta regelverk för ortodonti är ett styrande dokument för allmän och specialiserad tandreglering för barn och unga i åldern 0–19 år. Regelverket är ett komplement till förfrågningsunderlagen för allmän och specialiserad tandvård för barn och unga 0–19 år. Målgruppen är barn och unga i åldern 0–19 år som beviljats avgiftsfri tandregleringsbehandling i Region Skåne, samt asylsökande och papperslösa barn och unga i åldern 0–18 år.	Förändring av åldern för avgiftsfri tandvård, vilket är en lagändring

23:e levnadsåret enligt tandvårdslagen (1985:125).		
2.1 Allmäntandvården Vid ett försenat eller uteblivet urval riskerar patienten att inte erhålla den kostnadsfria tandregleringsbehandlingen som de kan ha rätt till. Den kostnadsfria tandvården för barn och unga vuxna gäller till och med det 23:e levnadsåret enligt tandvårdslagen (1985:125). Därefter övergår patienten till det statliga tandvårdsstödet alternativt det regionala tandvårdsstödet.	2.1 Allmäntandvården Försenat eller uteblivet urval kan medföra att patienten går miste om en eventuell avgiftsfri tandregleringsbehandling. Enligt tandvårdslagen (1985:125) omfattar den avgiftsfria tandvården för barn och unga vuxna upp till och med det 19:e levnadsåret, varefter patienten övergår till det statliga eller regionala tandvårdsstödet.	Förändring av åldern för avgiftsfri tandvård, vilket är en lagändring
2.8 Urval till och med 23 års ålder Urval för kostnadsfri tandregleringsbehandling kan utföras till och med det 23:e levnadsåret. Urvalet bör ske i så god tid att en tandregleringsbehandling kan slutföras senast det år patienten fyller 23 år. Patienter som inte kommer kunna påbörjas eller färdigbehandlas under det 23:e levnadsåret ska vid urvalet informeras om egenkostnader innan en betalningsgaranti utfärdas samt informera att patienten övergår till det statliga tandvårdsstödet och i förekommande fall Region Skånes	2.6 Urval till och med 19 års ålder Urval för avgiftsfri tandregleringsbehandling får ske till och med det år patienten fyller 19. Urvalet bör genomföras i så god tid att tandregleringsbehandlingen kan slutföras senast det år patienten fyller 19 år. Patienter för vilka behandling inte kan påbörjas eller slutföras före det 19:e levnadsåret ska vid urvalstillfället informeras om eventuella egenkostnader, innan en betalningsgaranti utfärdas. Patienten ska även informeras om övergången till det statliga tandvårdsstödet och, i förekommande fall, till Region Skånes	Förändring av åldern för avgiftsfri tandvård, vilket är en lagändring

tandvårdsstöd för vuxna med särskilda behov.	tandvårdsstöd för vuxna med särskilda behov.	
3.2.1 Förtur Vid urvalet för kostnadsfri specialistutredning och tandregleringsbehandling avgör den avtalade specialisten inom ortodonti om en betalningsgaranti ska ge förtur i kön på vald specialistenhet inom ortodonti. Förtur är en indikation på att patienten bedömts vara i behov av en skyndsam specialistutredning inom ortodonti. Det är alltid det medicinska behandlingsbehovet som ska styra och avgöra om förtur ska ges. Det är alltid den valda specialistenheten inom ortodonti som avgör när en patient ska kallas för specialistutredning i förhållande till kösituationen.	3.2.1 Förtur En avgiftsfri specialistutredning och eventuell tandregleringsbehandling ska genomföras i den ordning som betalningsgarantierna inkommer. Betalningsgarantier som har beviljats med förtur ska dock hanteras omgående för specialistutredning. Efter genomförd specialistutredning avgör den valda ortodontisten när en eventuell tandregleringsbehandling ska påbörjas, utifrån patientens medicinska och odontologiska behandlingsbehov.	Förtydligande av Leverantörens ansvar.
4.2 Tandregleringsbehandling inom specialisttandvården Inom ramen för betalningsgarantin ingår en (1) specialistutredning, en (1) behandling med fast apparatur eller en (1) behandling med avtagbar apparatur samt retention. Om hinder för tandregleringsbehandling identifieras under specialistutredningen, ska	4.2 Tandregleringsbehandling inom specialisttandvården Inom ramen för betalningsgarantin ingår en (1) specialistutredning, en (1) behandling med fast apparatur eller en (1) behandling med avtagbar apparatur samt retention <i>ett (1) år efter avslutad tandregleringsbehandling.</i> Om hinder för tandregleringsbehandling identifieras under specialistutredningen, ska	Förtydligande av Leverantörens ansvar.

betalningsgarantin avslutas, och ingen avgiftsfri behandling genomförs.	betalningsgarantin avslutas, och ingen avgiftsfri behandling genomförs. <i>Retentionsbehandling och avbondning ingår även om patienten väljer att avsluta i förtid.</i>	
4.2.1 Tandregleringsbehandling efter 23 år Vid införandet av kostnadsfri tandvård för barn och unga vuxna 0–23 år, upphörde det förlängda betalningsansvaret enligt regionfullmäktiges beslut 2017-01-01. En tandregleringsbehandling ska avslutas senast under det år patienten fyller 23 år för att vården ska vara avgiftsfri. Från och med det år patienten fyller 24 år utgår ingen ersättning från Region Skåne inom den kostnadsfria tandvården för barn och unga vuxna. Patienten övergår till det statliga tandvårdsstödet och, i förekommande fall, av regionens tandvårdsstöd för vuxna i enlighet med Tandvårdslagen.	4.2.1 Tandregleringsbehandling efter 19 års ålder En avgiftsfri tandregleringsbehandling bör avslutas senast under det år patienten fyller 19 år. Från och med det år patienten fyller 20 år utgår ingen ersättning från Region Skåne i enlighet med Tandvårdslagen (1985:125) för den avgiftsfria tandvården för barn och unga. Patienten övergår då till det statliga tandvårdsstödet och, i förekommande fall, regionens tandvårdsstöd för vuxna	Förändring av åldern för avgiftsfri tandvård, vilket är en lagändring.
Avsnittet fanns inte 2024	4.2.1.1 Övergångsregler för ålderssänkning 23–19 år Riksdagen beslutade den 27 november 2024, i enlighet med proposition 2023/24:158, att sänka åldersgränsen för avgiftsfri tandvård enligt 15 a § och 7 § punkt 1 tandvårdslagen (1985:125). Detta beslut innebär att	Förtydligande av Leverantörens ansvar.

	åldersgränsen för avgiftsfri tandvård sänks från året patienten fyller 23 år till året patienten fyller 19 år. Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2025. Enligt propositionen ska de äldre bestämmelserna om avgiftsfri tandvård för barn och unga fortsatt att tillämpas för behandlingar som påbörjats före lagens ikraftträdande. Detsamma gäller för tandvårdsbehandlingar som regionen före ikraftträdandet har beslutat ska vara avgiftsfria för patienten. Övergångsreglerna inom ortodontin i Region Skåne omfattar samtliga betalningsgarantier som utfärdats senast den 31 december 2024. Dessa betalningsgarantier förblir giltiga till och med det år patienten fyller 23 år. Betalningsgarantier som utfärdas från och med den 1 januari 2025 omfattas inte av övergångsreglerna och gäller enligt avsnitt 4.2.1, "Tandreglering efter 19 års ålder." Ansökningar om FASut-V och dubbelbehandling som inkommit till Region Skåne senast den 31 december 2024 omfattas av övergångsreglerna. Om en patient i åldern 20–23 år inte gör ett aktivt vårdval inom sex (6) månader från utfärdandet av betalningsgarantin, kommer	
--	---	--

	garantin att avregistreras. Patienten har därefter inte rätt till en ny betalningsgaranti som gäller till och med det 23:e levnadsåret.	
4.2.4 Retentionsbehandling och uppföljning Vid avslutad tandregleringsbehandling ansvarar den behandlande specialisten inom ortodonti för retentionsbehandling och uppföljning under ett (1) års tid. Målet är att säkerställa att uppnått behandlingsresultat blir bestående så långt det är möjligt. I de fall retentionsbehandlingen behöver justeras eller lagas efter ett (1) år ska vårdnadshavare eller myndig patient vända sig till den tandvårdsenheten där patienten är listad. Vid behov kan en behandlingsremiss utfärdas i Tandvårdsfönster till avtalad specialistenhet inom ortodonti som vårdnadshavare eller myndig patient väljer enligt det fria vårdvalet - LOV. Allmäntandvården har fortsatt ansvar för uppföljningen och kontroll av bettutvecklingen ett (1) år efter en avslutad tandregleringsbehandling. Den avtalade specialisten inom ortodonti ska informera den tandvårdsenhet där patienten	4.2.4 Retentionsbehandling och uppföljning Efter avslutad tandregleringsbehandling ska den behandlande specialisten inom ortodonti säkerställa att retentionsapparaturen är adekvat och välfungerande under en period om ett (1) år. Under den angivna perioden på ett (1) år åligger kostnader för kontroller, eventuella reparationer samt borttappad retentionsapparat den leverantör som avslutat eller avbrutit tandregleringsbehandlingen. Efter utgången av denna period ska samtliga kostnader för reparationer och borttappad retentionsapparat bekostas av patienten. Allmäntandvården ansvar för uppföljning och kontroll av bettutvecklingen ett (1) år efter avslutad tandregleringsbehandling och ingår i vårdersättningen. Om retentionsapparaturen behöver repareras eller är borttappad efter ett (1) år ska vårdnadshavare eller myndig patient vända sig till den tandvårdsenhet där patienten är listad. Kostnader för dessa åtgärder bekostas	Förändring av textavsnitt.

är listad om patientens retentionsbehandling och tidsplan. Den avtalade specialisten inom ortodonti ska även säkerställa att vårdnadshavare eller myndig patient har förstått och tagit del av given information angående retentionsbehandlingen.	av patienten. Vid behov kan en behandlingsremiss utfärdas via Tandvårdsfönster till en avtalad specialistenhet inom ortodonti som vårdnadshavare eller myndig patient väljer enligt det fria vårdvalet (LOV). Innan påbörjad ortodontibehandling ska den behandlande specialisten inom ortodonti informera patienten om det framtida kostnadsansvaret för retentionsbehandlingen, vilket träder i kraft ett (1) år efter avslutad tandregleringsbehandling. Denna information ska dokumenteras i patientjournalen. Vid avslutad eller avbruten behandling ska patienten ges information om hur retentionsapparaturen ska skötas och hanteras samt erbjudas en skriftlig instruktion med motsvarande innehåll. Patienter från annat land eller annan region med pågående retentionsbehandling ska själva bekosta reparationer och borttappad retentionsapparat.	
--	---	--